

[A. W. Larsen.]

at Rederiforeningen for mindre Skibe har erklæret sig enig i, at den mest praktiske løsning er, at plakaten bestemmelse udgår af dansk lovgivning.

Også den omstændighed, at man allerede i 1865 under det daværende rigsråds behandling af forslaget til lov af 14. april 1865 angående fremmede skibes adgang til indenrigs fart var inde på tanken om at ophæve plakaten af 1819, må siges at tale for, at man nu vedtager det foreliggende lovforslag og ikke yderligere trækker sagen i langdrag.

Jeg skal derfor på mit partis vegne anbefale, at lovforslaget vedtages. Endvidere vil jeg gerne anbefale, at det sendes direkte til anden behandling uden forudgående udvalgsbehandling.

Henry Sørensen: På mit partis vegne kan jeg tilsige en velvillig behandling af og støtte til lovforslaget om ophævelse af denne plakat. Den er som bekendt over halvandet hundrede år gammel, og der er vist ingen, der tror, at denne plakat tjener noget formål i den moderne skibsfart.

Hindkjær Pedersen: Det er en meget forældet bestemmelse, der her foreslås ophævet, og vi kan derfor give fuld tilslutning til det foreliggende lovforslag. Det er så små skibe, det drejer sig om, og forholdene er ændret så meget siden plakaten udfærdigelse, at den ingen betydning har i dag. Den vedrører skibe på indtil 30 registertons, og det er ikke stort mere, end der kan ligge i en almindelig, god dagligstue. Jeg anbefaler, at plakaten bliver ophævet.

Bilgrav-Nielsen: På det radikale venstres vegne skal jeg anbefale lovforslaget.

Antonsen: Tilslutning.

Handelsministeren (Tyge Dahlgaard): Tak! Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til anden behandling uden ud-

valgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om skoleskibsafgift.

(Lovforslaget (nr. 88) findes i tillæg A. sp. 1911, fremsættelsen i tidenden sp. 1536).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Jørgen Peder Hansen: Jeg skal på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag. Konsekvensen af forslaget er jo, at skibsredernes årlige bidrag til driften og vedligeholdelsen af skoleskibet „Danmark“ forhøjes med i alt ca. 330.000 kr. Herved opnår man, at vi vender tilbage til det, man kan kalde den bidragsmæssige ligevægts-tilstand mellem staten og rederne, der i praksis var gældende igennem en længere årrække.

Handelsministeren peger i sin skriftlige fremsættelse på nødvendigheden af, at vi nu tager stilling til, på hvilket økonomisk grundlag skoleskibet skal fortsætte sin virksomhed, og det mener jeg er en helt rimelig tankegang; en sådan stillingtagen kan også medvirke til at skabe den nødvendige ro omkring skibets fortsatte drift.

Handelsministeriet har haft forhandlinger med skibsrederne om spørgsmålet, og selv om man har mødt adskillige argumenter imod, at rederens bidrag forhøjes gennem en ændring af afgiften, er disse alligevel indforstået med en forhøjelse på de 330.000 kr., svarende til en specifik forhøjelse på 25 øre årlig pr. registerton netto.

Meningerne om, hvorvidt man skal beholde skoleskibet „Danmark“ i drift, har gennem årene været stærkt delte. Jeg skal ikke her bevæge mig ind i en debat om skibets fremtidige placering i hele uddannelsesbilledet; når alt kommer til alt, er spørgsmålet af en betydelig mindre dimension end de øvrige problemer vedrørende søfarten, som vi i øjeblikket beskæftiger os med. Jeg er i øvrigt af den opfattelse, at skibet bør fortsætte sin hidtidige virksomhed, og med lovforslaget, således som det er udformet og eventuelt vedtages, vil skibet kunne fort-

[Jørgen Peder Hansen.]

sætte virksomheden i hvert fald til udgangen af 1971. Skibet er, som det oplyses for os i handelsministerens fremsættelse, i god og ordentlig stand, således at vi kan se hen til, at skibet ikke skal gennemgå større, bekostelige reparationer.

Jeg kunne i og for sig tænke mig i udvalget at få en del oplysninger bl. a. vedrørende omkostningen pr. elev, som modtager uddannelse på skoleskibet „Danmark“, sammenholdt med udgiften pr. elev på statens sømandsskoler og på den privatdrevne sømandsskole i Svendborg. Ligeledes vil jeg gerne, også i udvalget, have oplyst, hvor mange dispensationer der er givet med hensyn til betaling af afgiften i henhold til bestemmelsen i lovens § 3, stk. 2; hvis der er givet sådanne dispensationer, kunne jeg tænke mig at få oplyst grundlaget, hvorpå de er givet.

Henry Sørensen: Jeg kan på mit partis vegne tilsige velvillig behandling af lovforslaget i det udvalg, som jeg forstår skal nedsættes. Der er et par enkelte bemærkninger, jeg gerne vil have lov til at gøre om lovforslaget.

For det første er der jo tale om en forhøjelse af rederens bidrag fra ca. 450.000 kr. til ca. 780.000 kr., idet rederne skal betale halvdelen af den udgift, der vil være forbundet med skoleskibet „Danmark“s drift i de 4 år, loven skal gælde.

Jeg har også set i bemærkningerne, at rederne selvfølgelig ikke har sagt ja med glæde, men har ment det nødvendigt at gå med af hensyn til skoleskibets fortsatte drift, og derfor tror jeg, det er nødvendigt, at vi i udvalget får en drøftelse af skoleskibets fremtid i det hele taget. Skoleskibet har vel egentlig to vigtige funktioner. Den første må vel siges at være den, at det er et uddannelsesskib, forhåbentlig og formentlig til gavn for sømandsstanden; den anden funktion, som jeg synes man også må lægge vægt på, er den, at det viser Danmarks flag udadtil og repræsenterer Danmarks sømandsstand udadtil på en værdig måde.

Jeg vil gerne tilsige venstres velvillige og hurtige behandling i det kommende udvalg.

Hindkjær Pedersen: Jeg vil gerne tilsige mit partis velvillige behandling af lovforslaget om skoleskibsafgift.

Det er meget glædeligt at se, at vore skibredere vil gå med til at betale halvdelen af udgifterne til skoleskibets drift og vedligeholdelse og dermed viser deres interesse for, at den vordende navigatør bliver uddannet på en hensigtsmæssig og god måde. Det er ikke længere lovkrævet, at de unge søfarende uddannes på skoleskibet, men efter manges opfattelse — det gælder ikke mindst dem, der har sejlet med skibet, og især navigatører — betyder uddannelsen om bord på sejlskibet langt mere end det, man i første omgang kan se og fornemme. Den giver de unge mennesker ansvarsbevidsthed, den gør, at de hurtigt lærer at reagere, når en kritisk situation opstår, den gør, at netop den dag, da der bliver brug for deres hjælp og det drejer sig om menneskeliv, kan de reagere på den rigtige måde, hurtigt og effektivt, til gavn for de passagerer eller de folk, der er om bord i et skib. Det er, synes jeg, af så stor sikkerhedsmæssig betydning for vor skibsfart, at jeg i og for sig ikke ville finde det urimeligt, om staten ydede mere end halvdelen af udgifterne til skoleskibets drift og vedligeholdelse, men da rederne er gået med til at forhøje afgiften, kan vi støtte dette lovforslag og gør det meget gerne.

Vivike: Vi kan tilslutte os lovforslaget.

Bilgrav-Nielsen: Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, ændrede det høje ting ved lov af 7. juni 1958 grundlaget for erhvervelse af sønæringsbevis som styrmand, og dermed ændrede man også grundlaget for opretholdelsen af skoleskibet „Danmark“. Siden da har skiftende handelsministre under indtryk af ønsker fra rederne to gange fremsat forslag til lov om skoleskibsafgift, og hver gang har det affødt en debat om det betimelige i at fortsætte driften af skoleskibet. Hvis man studerer Folketingstidende, vil man konstatere, at det særlig er socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, der har haft betænkeligheder. Jeg konstaterer i dag, at man ikke længere er så betænkelig som tidligere; jeg ved ikke, hvad det kan skyldes, men det skyldes måske, at det denne gang er en socialdemokratisk minister, der fremsætter lovforslaget. Tidligere var det jo radikale ministre, der gjorde det.

[Bilgrav-Nielsen.]

Hvad angår det radikale venstres stilling til spørgsmålet, er den fortsat den, at vi kan støtte et lovforslag som dette. Der er jo nu tale om, at afgiften fra rederne forhøjes fra 35 øre pr. registerton netto til 60 øre, hvilket jo vil sige, at rederne fremtidig skal bære ca. halvdelen af, hvad man formoder det vil koste at drive skoleskibet.

Det radikale venstre kan tilslutte sig lovforslaget.

Antonsen: Dansk skibsfart er jo ude i en hård international konkurrence og udsættes på forskellig vis for at måtte konkurrere med rederier i andre lande, hvis regeringer fører flagdiskrimination, og som direkte og indirekte yder støtte til deres skibsfart. Her har vi et eksempel på, at vi i Danmark gør det omvendte: vi pålægger erhvervet en ekstraafgift til delvis dækning af udgifterne til en nyttig uddannelse, som er et vigtigt led i fremskaffelsen af nye medarbejdere i dette erhverv.

Jeg er opmærksom på, at dette at sejle med skoleskib ikke er obligatorisk for at komme på styrmandsskole og blive styrmand, men det er en udbredt opfattelse, at det er en meget nyttig uddannelse, man får ved at tage et halvt år på et skoleskib. Det er ikke alene til gavn for rederne, men også i høj grad til gavn for de unge, som skal gå ind i erhvervet, at de får udviklet visse egenskaber, som gør dem bedre egnede til deres fremtidige erhverv.

Vi pålægger ikke andre erhverv særavgifter, når de unge, der skal ind i de pågældende erhverv, skal have deres uddannelse; man pålægger ikke landbruget en særavgift, fordi unge mennesker går på landbrugsskole, hvilket jo ikke er obligatorisk for senere at drive landbrug, og man pålægger heller ikke industrien en særavgift med henblik på uddannelse af de unge, der går på polyteknisk læreanstalt eller Handelshøjskolen, selv om de senere skal ud i industrien. Vi mener ikke, der er grund til på dette punkt at diskriminere over for et dansk erhverv, specielt ikke når det modsatte sker i andre lande. Vi vil gerne være med til at stille imod, at der gives fri adgang til uddannelse på alle områder for de unge, der vil uddanne sig til gavn for samfundet, og vi kan derfor

ikke medvirke til, at denne forhøjede afgift pålægges rederne.

Handelsministeren (Tyge Dahlgaard): Jeg har ikke mange bemærkninger at gøre. Jeg takker for de faldne udtalelser og vil gøre den bemærkning, at lovforslagets fremkomst ikke beror på, at socialdemokratiet er regeringsparti, og vi har ikke ændret opfattelse i forhold til tidligere; det er et led i en almindelig bestræbelse på at opnå en noget bedre økonomi, hvad angår statens bidrag til finansiering af mange forskellige ydelser til erhvervslivet.

Må jeg i øvrigt understrege sagens stærkt begrænsede rækkevidde. Der er, som vi ved, tale om ca. 300.000 kr. om året for et erhverv, som jo har en omsætning, der går op i hundreder af millioner; vi må bevare sansen for proportionerne. En henvisning til de uomtvisteligt hårde vilkår, som dansk skibsfart er ude for i den internationale konkurrence, er derfor, selv om jeg altså erkender, at det er rigtigt, måske ikke så forfærdelig væsentlig i denne sammenhæng. Jeg vil også gerne fremhæve, at det fra myndigheden har været et arrangement mellem myndighederne og rederne, at man skulle dele disse udgifter med halvdelen til hver, og at det er denne relation, som i de senere år er blevet forskudt til ugunst for staten. Det er altså dette, vi nu ønsker at redressere, således at vi vender tilbage til det oprindelige forhold, hvad angår bidragene fra henholdsvis stat og rederier.

Endelig vil jeg gerne fremhæve, at selv om det er ganske rigtigt, at skoleskibet „Danmark“ giver en værdifuld uddannelse for vore unge søfolk, er det lige så rigtigt, at den vældige tekniske udvikling inden for skibsfarten har gjort, at der ikke længere er den samme faglige nødvendighed for en sejlskibsuuddannelse, som der var i ældre tid. Jeg tror, vi kan være enige om, at der i første række er tale om en uddannelse af karakterdannende art, noget, som naturligvis er særdeles vigtigt for vor ungdom; men vi må være opmærksom på, at som udviklingen skrider frem, får den uddannelse, som de unge søfolk kan få på skoleskibet „Danmark“, i stigende grad en særlig karakter.

Ud fra disse synspunkter er det, vi har

[Handelsministeren.]

ment, at vi burde bede rederne om at betale halvdelen af udgifterne til denne uddannelse, og det finder vi, alt taget i betragtning, er et rimeligt arrangement.

Hvad angår de spørgsmål, som den socialdemokratiske ordfører stillede til mig, regner jeg med, at vi kan vende tilbage til sagen i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om offentlige indsamlinger [af Poul Dam m. fl.].

Valgt blev: *Normann Andersen, Dalskov Andersen, Andreas Hansen, Thomas Have, Herlöv Larsen, Viola Nørlov, Holm Tved, Evan Jensen, Per Federspiel, Holger Hansen, Per Møller, Lis Møller, Clara Munck, Vestergaard Poulsen, Poul Dam, Sigsgaard og Rigmor Christensen.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 22. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om kunstig sædooverføring på husdyr.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udlån til yngre landmænd.

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående beretning til folketinget om Nordisk Råds 14. session.*

6) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om skoleskibsafgift.

Mødet hævet kl. 14³⁷.

32. møde.

Onsdag den 22. februar 1967 kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Om dækningsafgift) og forslag til lov om ændring i lov om distriktsjordemødre.

I skrivelse af dags dato meddeler økonomiministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til normeringslov for finansåret 1967-68.

Finansudvalget har afgivet betænkning over forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1967 til 31. marts 1968. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Bilgrav-Nielsen har meddelt mig, at han ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give vedrørende uroen på Fredericia kaserne?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid i næste uge.